

Asia: VN/24399/2023

Edunvalvontalainsäädännön ajantasaistaminen; työryhmän mietintö

Laki edunvalvontavaltuutuksesta (valtuutetun esteellisyys 17 §, omaisuuden lahjoittaminen 18 §, suhde eräisiin muualla laissa oleviin valtakirjaa koskeviin säännöksiin 20 §, edunvalvojan määrääminen valtuutetun tehtäviin 21 §, voimaantulosäännös)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

-

Laki holhustoimesta (esteellisyysperusteiden tarkistaminen 32 §, lupasäännösten ajantasaistaminen 34 ja 34 a §, 39 §, alaikäisen edunvalvonnan rekisteröinti 66 ja 66 a §, voimaantulosäännös)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

-

Vaihtoehdot ja työryhmän harkitsemissa muissa kysymyksissä, joihin ei ehdoteta muutoksia (mietinnön luvut 5.1 ja 5.2)

Näkemyksenne näissä luvuissa käsiteltyjen asioiden lainmuutostarpeista?

-

Pääasialliset vaikutukset (mietinnön luku 4.2)

Onko teillä täydennettävää ehdotuksen vaikutusarviointeihin?

-

Muuta

Onko teillä muuta lausuttavaa työryhmän ehdotukseen liittyen?

Suomen Henkikirjoittajayhdistys r.y. lausuu koko mietinnöstä seuraavaa kysymyksen numero 5 ”Onko teillä muuta lausuttavaa työryhmän ehdotukseen?” alla.

Yhdistys pitää valitettavana, että työryhmän työn tulokset ovat jääneet suhteellisen vaatimattomiksi teknisiksi korjauksiksi. Odotukset työryhmälle olivat suuremmat, mutta aika ja resurssit eivät olleet näiden odotusten veroisia.

Holhoustoimesta annettu laki ja edunvalvontavaltuutuksesta annettu laki ovat jääneet jossain määrin jälkeen yhteiskunnallisesta kehityksestä esimerkiksi digitalisaation myötä, ja niihin tehdyt osittaisuudistukset ovat tehneet laeista paikoin sirpaleisia. Holhoustoimesta annettua lakia vaivaa paikoin edelleen myös sen alkuperäiseen säätämiseen liittynyt kiire ja sen yhteydessä tapahtunut pitäytyminen edeltäneen holhouslain käytäntöihin – esimerkiksi tämä näkyy alaikäisen edunvalvonnan rekisteröinnissä, vaikka varsinainen toimenpide on tilivelvollisuuden asettaminen lakimääräisille edunvalvojille. Yhdistys katsoo, että edunvalvontalainsäädäntö on systemaattisen kokonaisuudistuksen tarpeessa ja toivoo, että siihen ryhtymiseksi löytyy tarvittava tahto. Samassa yhteydessä voidaan ja on syytä muun ohessa tarkastella viranomaisten tehtäviä ja niiden rajanvetoja, toisin sanoen tuomioistuinten, holhousviranomaisten ja yleisen edunvalvonnan viranomaiskenttää.

Kokonaisuudistuksen tarpeesta huolimatta yhdistys pitää erittäin tarpeellisena, että jo tällä hallituskaudella asetettaisiin jatkohankkeet mahdollistamaan sähköisen edunvalvontavaltuutuksen käyttöönotto Digi- ja väestötietoviraston esittämällä tavalla sekä selkiyttämään henkilöä koskevissa asioissa edustamisen ja samalla edunvalvontaan liittyvän rekisterilainsäädännön lainsäädännöllistä viitekehystä.

Työryhmän esittämien yksittäisten säännösmuutosten osalta yhdistys yhtyy henkikirjoittaja Kimmo Luojuksen eriävässä mielipiteessään esittämiin ehdotuksiin. Muilta osin yhdistys pitää työryhmän muutosehdotuksia perusteltuina, joskin alaikäisen rekisteröinnin varallisuusrajan sitomista indeksiin tulisi myös harkita.

Suomen Henkikirjoittajayhdistys r.y. on Digi- ja väestötietoviraston juristien ammatillinen yhdistys.

Helsingissä 20.2.2025

Nuutti Pennanen

hallituksen puheenjohtaja

Pennanen Nuutti
Suomen Henkikirjoittajayhdistys r.y.